

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 564 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 451 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ב' שבט תש"פ

999 ה'תשפ"א

פא - תוכן ענייני הפרשה

- א. המשך המכות שהביא הקב"ה על המצרים במצרים:
 - א. ארבה - ההתראה והמכה (י', א-כ).
 - ב. חושך - המכה (י', כא-כט).
 - ג. בכורות - התראה על מכת בכורות, וסיום דברי משה רבינו לפרעה (יא, א-ז).
- ב. תחילת ציווי המצוות למשה בארץ מצרים:
 - א. בא' ניסן, הראה ה' למשה ואהרן את מולד הלבנה.
 - ב. ציווי קידוש החדשים והשנים ע"י הסנהדרין.
 - ג. מצות פסח מצרים: לקחת ב-י' ניסן שה לקרבן פסח.
 - ד. ביום י"ד בניסן "בין הערבים" לשוחטו, ולסמן את פתחי בתיהם בדם השה, ובליל ט"ו לאכול את בשרו הצלוי באש, עם מצות ומרור, בעוד שהם מוכנים ליציאה ומאיך מצווים לא לצאת מביתם במשך כל הלילה.
 - ה. מצוות פסח לדורות: לחג את היום (ט"ו ניסן) באיסור מלאכה, וחג - קרבנות לה' שבעת ימים, ושלא יאכל ושלא ימצא חמץ בבתי בני ישראל.
- ג. עם ישראל קיבל על עצמו לקיים את מצוות הפסח, ולקיים מצות סיפור הצלתם ע"י ה' [הגדה של פסח, פרשת ציצית, ברכות אמת ויציב, ואמת ואמונה].
- ד. מכת בכורות: בליל השימורים, ליל ט"ו ניסן, ה' עובר בכל ארץ מצרים וכל בכורי מצרים מתו, ולאחר שפרעה עצמו והמצרים - מתחננים לעם ישראל שיצאו, ואף נתנו לישראל כסף זהב ושמלות - ב"עצם היום הזה", בדיוק 430 שנה מברית בין הבתרים - יוצא עם ישראל ממצרים.
- ה. דיני אכילת קרבן פסח: כדרך מלכים, בחבורה אחת, אסור לשבור עצם, ואין להותיר מהקרבן, ואסור לגוי, ולישראל מומר או ערל - לאכול ממנו.
- ו. פרשת 'קדש לי כל בכור': דיני הקדשת בכור אדם, בכור שור ושה, ופדיון פטר (בכור) החמור - זכר למכת בכורות, מצות תפילין של יד ושל ראש.
- ז. פרשת 'והיה כי יביאך': מצות זכרון יציאת מצרים, ומצוות פסח - אכילת מצה, איסור חמץ, והגדה בליל הסדר, ומצות קדושת בכורות, ומצוות תפילין של יד ושל ראש, זכר ליציאת מצרים (יג).

"ולכל בני ישראל לא יחרץ פלב לשנו..."

(יא, ז)

ומה צורך היה להודיע לפרעה דבר זה... ועוד יש לומר שרצה להודיע לו כדי לפתוח לו פתח של תשובה, דאיתא במדרש רבה (שמות א, לה) על פסוק "אכן נודע הדבר": היה משה מהרהר בלבו ואומר מה חטאו ישראל שנשתעבדו מכל האומות. כיון ששמע דבריו, אמר לשון הרע יש ביניהם היאך יהיו ראויים לגאולה. בגמרא (מכות דף כג.) כתוב: כל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים ע"כ. ובפרשת ואתחנן (כתוב במדרש דברים רבה ב, יז) על הפסוק "בצר לך": לא נגאלו אבותינו ממצרים אלא בזכות תשובה, וכשיראו הכלבים את ישראל ולא יהיו רצים אחריהם שמע מינה שעשו תשובה וראויים לגאולה, ודייק הכתוב לומר לא יחרץ כלב לשונו דוקא לשונו מכון אל לשון הרע".

[זרע שמשון בא, אות ד, עמ' ש"כ-שכ"א]

פרשתנו - בא, היא המשך ישיר לפרשת וארא, בפרשה יש עוד שלוש מכות מסך עשר המכות שהכה הקב"ה במצרים. אמנם יסוד האמונה מונח ומופיע בפרשתנו - יציאת מצרים מגלות לגאולה, ברם המאמר הבא יעסוק בקידוש ה' שהיה במכת בכורות - המכה האחרונה לפני יציאתנו ממצרים, עד כמה גדולה זכותו של מי שזוכה שעל ידו יתקדש שם שמים ניתן ללמוד מהקדשתם של הבכורים לאחר יציאת מצרים. וכתוב בפרשה (יג, יד-טו): "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרתי אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים: ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבקר אדם ועד בכור בהמה על פן אני זבח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה".

ה'סבא" מקלם זצ"ל ("אור רש"י) הצביע על נקודה, התורה מצוה לקדש את הבכורים, הן את בכורי אדם והן את בכורי הבהמה, והתורה גם מנמקת את טעם הקדשתם. מבואר כאן כי הבכורים זכו להתקדש לדורות על שום שעל ידם התקדש ה' במצרים. וכיצד התקדש הקב"ה על ידם? שכן, שעה שכל בכורי מצרים מתו, האנשים והבהמות, פסחה המכה על בתי בני ישראל, ומהם לא מת כל בכור. נמצא כי בעצם עובדת מיתתם של הללו ובעצם עובדת הישרדותם של הללו נתקדש שם שמים ונודע כבודו לעיני הגויים. האם עשו הבכורות משהו למען קידוש שם שמים שנגרם על ידם? התשובה היא לאו מוחלט. לא רק בכורי מצרים. גם בכורי ישראל לא עשו דבר למען זאת. הם היו ככלי בידי הקב"ה בעת מכת בכורות, אך לא היתה להם כל שותפות פעילה בכך.

הבהמות, של מצרים ושל ישראל, אף לא ידעו מכך ואף לא היו מודעים לכך לאחר מעשה. הם שימשו כלי שרת שאין לו כל שותפות, אפילו של ידיעה, במעשה שנעשה בו. ואף-על-פי-כן, בוא וראה כמה גדול שכרם לדורי דורות. לנצח נצחים זכו להתקדש על שבגופם קידשו שם שמים.

סיפר **הגרא"ל** (הרב אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל) שהרב אהרן בקשט התארח אצל ה'חפץ חיים' זצ"ל והזמינו לסעוד אצלו, וכידוע ש'החפץ חיים' היה רגיל לאכול מאכלים פשוטים, והאורח לא היה רגיל לכאלו מאכלים, וכל מה שנתנו הוא טעם ואחרי זה אמר שאינו רעב כדרך אנשים שאינם רוצים לאכול ומחפשים אמתלה. אז אמר לו החפץ חיים אם הייתי אוכל כל כך קצת איך היה לי כח להחזיק ולסבול את חילול ה' שיש היום, היינו שזה ממש לקח לו כוחות. וצריך לכל הפחות להתחזק שיהיה לו כח ולא יתמוטט מרוב הצער, וזהו הדרגה שצריך להגיע שכבוד ה' יהיה החיים שלו וכואב ודואב על כבודו יתברך שמתמעט.

בספר **"אבותינו ספרו לנו"** על סליחות, מסופר כי האימאם הרשע בתימן העליל עלילת שווא על היהודי שהיה הממונה על מטבע המלך (כעין שר הכלכלה), רבי סאלם אלשיך וגזר עליו מיתה. לפני שהעלה אל הגרדום, קרא האימאם לנידון למוות ואמר לו: "אם תסכים להתאסלם, תקבל חנינה ותינצל מן הגרדום". השיב לו רבי סאלם: "מקצועי הוא עיסוק במטבעות, ומעודי לא ראיתי מי שמחליף דינר זהב בפרוטת נחושת שחוקה"... ובמילים אלו עלה על הגרדום ומסר את נפשו על קדושת שמו יתברך.

רואים אנו מכאן עד כמה גדול כוחו של קידוש ה' ועד כמה רב שכרו. הרי לנו מה שכרו של מי שזכה, שלא במודע, ואולי אפילו שלא ברצון, כי יתקדש שם שמים על ידו. וזהו כל מהות חיינו בעולם זה לקדש את שמו יתברך.

”והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה'...” (יג, ח) - הבוטח בה' חסד יסובבנו

סיפור מרטיט שהתפרסם לאחרונה אודות זוג יהודים יראי שמים שלאחר שנות נישואין רבות לא נפקדו בבנים, וכשכלו כל התקוות, החליטו כי אין ברירה אלא לנסות ולאמץ ילד, ואולי זו היא השליחות שלהם בעולם.

אימוץ ילד, כלול בדרך כלל בבירוקרטיה גדולה ובהמתנה לאישורים מתאימים, לבדוק שאכן בני הזוג ראויים לאימוץ על פי החוק, וכי מצבם מאפשר גידול ילד על כל המשתמע מכך. בין שלל הראיונות והבדיקות, ובין ועדה לוועדה לבדיקת אפשרות הזוג לאימוץ - ישנה בדיקה ע"י עובדת סוציאלית הבוחנת את תגובתם של בני הזוג למספר שאלות מורכבות בהם אפשרויות שיכולות להיות במצבים שונים וכיצד יגיבו בני הזוג במצבים אלה.

בפגישה עם העובדת הסוציאלית נכנסו כל אחד בנפרד, כדי לבחון כל אחד את תגובותיו הוא למצב שנוצר.

תחילה נכנס הבעל ולאחר שהשיב על שאלון בכתב שהוגש לו, הוא נשאל בעל פה מספר שאלות, ואחת השאלות היתה כך: מה קורה אם לאחר שאימצת ילד, שנה לאחר מכן נולד לך ילד משלך, מי יהיה אצלך מספר אחד? שאלה מביכה מעט. אך הבעל לא היסס הרבה ואמר בפשטות: "מספר אחד זה רק הקב"ה! כל השאר בהמשך, אבל 'אחד' זה רק הוא, בורא עולם!!! העובדת הסוציאלית לא הבינה את תשובתו ושאלה בצורה שונה, "מי אצלך בעדיפות ראשונה?" והבעל בשלו, "בעדיפות ראשונה רק בורא עולם"!!!

לאחר מכן כשיצא הבעל נכנסה אשתו לפגישה עם העובדת הסוציאלית. כמובן גם היא קבלה את השאלון בכתב ולאחר מכן החל שלב השאלות, עד השאלה האמורה, "כיצד תגיבי אם יולד לך בן משלך לאחר שאימצת ילד, מי יהיה אצלך בעדיפות ראשונה?" וכאן, בלי תיאום מוקדם, ובתמימות פשוטה השיבה האשה, "בעדיפות ראשונה רק אבא שבשמים, הוא כל יכול ואין בלתו" כל השאר אחר כך. העובדת הסוציאלית לא הבינה מאיפה נפל עליה מסע האמונה במהלך עבודתה.

לאחר שיצאה האשה, הלכו הזוג הביתה כשבוועדה אמרו להם שיקבלו בדואר את תשובת הועדה ואנשי המקצוע. השניים חיכו בכליון עיניים למסקנות הועדה, שלא איחרו להגיע לאחר מספר ימים. והנה הם פותחים את המכתב ועיניהם חשכו. "הועדה שוללת את אפשרותם לאמץ ילד, והם מציינים את חוות הדעת של העובדת הסוציאלית שציינה ש'סדר העדיפויות של בני הזוג לקוי' אצלם בורא עולם לפני הכל, לפני הילדים וזה היה לקוי בעיניה.

אם בתחילה חשכו עיניהם כשראו את הסירוב, כשקראו על חוות הדעת שלה, הם נרגעו ואמרו 'בגלל אמונה בבורא עולם היא פסלה לנו את האפשרות לחבוק תינוק לאימוץ, אבל כאנשים מאמינים הם הבטיחו לעצמם שלמרות הכל, בורא עולם הוא האחד, היחיד והמיוחד תמיד היה וישאר בעדיפות ראשונה!

תשעה חודשים אחר כך נולדו להם בשעה טובה בן ובת תאומים. כן ילדים משלהם בלא צורך לאימוץ מבחוץ, בורא עולם נתן להם משלו לאמץ, הוא ראה כי הם ראויים לאמץ ילדים בריאים ורגילים ונתן להם מתנת שמים כנגד כל הסיכויים. אין עוד מלבדו, אפס זולתו.

זאת כוחה של אמונה - "הבוטח בה' חסד יסובבנו"...

”ויעל הארבה על כל ארץ מצרים וינח בכל גבול מצרים כבד מאד...” (י, יד)

מבואר בחז"ל ששבעה מיני ארבה באו למצרים, וכיסו זה על זה. וזו כוונת הכתוב: "ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ". כל כך רבים הם היו, עד שלא נשאר סנטימטר אחד פנוי באדמה. ראו רק ארבה לא אור ולא חושך, רק ארבה. הכל היה מכוסה, גם האוויר היה מלא מהם, העצים היו מכוסים לגמרי, וכל הכלים היו כמו עטופים בארבה. הארבה שהגיע למצרים לא היה ממין אחד, אלא משבעה מינים לפחות. לפי שיטת הרמב"ן כמה מהמינים נזכרו בספר יואל (א, ד), ואילו לשיטת רש"י המינים שהיו בספר יואל הם לא אלה שהיו במצרים.

מה שמם של כל שבעת מיני הארבה הללו (לפי הרמב"ן)?

סלען - על שם שהיה יושב בסלעים.

חרגול - על שם שהיה מקפץ כמו תרנגול.

חגב - מלשון ח-גב, כלומר שהאות ח' חקוקה על גבו.

צלצל - על שם שהיה משמיע שריקות עד שהאוזניים היו מצלצלות מעצמת הקולות שהשמיע.

ילק - על שם שהיה מלקק הכל, אפילו את קליפת העץ, שלאחר קילופה אין לעץ שום אפשרות להתקיים.

חסיל - על שם שחיסל מה שנשאר מהילק.

גזם - על שם שגזם את העצים מהשורש.

בנוסף לכל שבעת המינים הללו, היה מין נוסף ששמו **חנמל**. הוא מין הארבה

המוזכר בספר תהלים (עח, מז): "יהרוג בברד גפנם ושקמותם בחנמל".

תפקידו היה לאכול ולכלות את כל מה שהשאירו קודמיו.

הארבה אכל את יבולי מצרים בשיטתיות, כאילו בצורה מתוכננת. הראשונים באו ואכלו את התבואה, הירקות והפירות שצמחו ואוחסנו במקומות הנמוכים יותר. אחר כך הגיעו גדודים גדולים שאכלו את יבולי ההרים והגבעות. אחריהם הגיעו הטיפוסים האלימים יותר, עליהם סופר לעיל, שאכלו הכל ולא השאירו דבר, אפילו את הבגדים של המצרים הם אכלו, ולא הססו גם לפגוע במצרים עצמם.

נתאר לעצמנו מצב כזה: מצרי הולך ברחוב, ופתאום מתנפל עליו נחיל של ארבה, אוכל את בגדיו ונוגס בבשרו...

כך משלם הקב"ה לאויבי ישראל כגמולם.

הבתים של המצרים היו עשויים מעץ כמו כן הרהיטים היו מעץ, ומשנכנסה להקת הארבה לבית המצרי תוך דקות ספורות לא נשאר בית! לא רהיטים! ולא בגדים! רק מצרים ערומים מחוסרי כל...

”ויעל הארבה...” (י, יד) - מפני מה נענשו המצרים במכת ארבה?

אומר ה'כלי יקר': הואיל ורצו לבטל מבני ישראל את הברכה שהקב"ה בירך את אברהם - "והרבה ארבה את זרעך"... (בראשית כב, יז), ואמרו המצרים "פן ירבה..." (שמות א, י).

אומר הגר"א: מפני שמינו את בני ישראל לזרוע חיטים ושעורים, הביא עליהם ארבה, כדי שיאכל את התבואה שזרעו. אומר ה'סטייפלר': הקב"ה הראה לכל העולם ששולט על הכל ובכלל זה הרוח, שהארבה הגיע ברוח קדים עזה וכשהעתיר משה, הוסר הארבה ברוח קדים עזה. לפי שהמצרים גזלו תבואותיהם של ישראל, הביא עליהם ארבה - מידה כנגד מידה - שאכל את כל תבואתם שלהם.

מענייני ברכת לבנה – קידוש לבנה

פסק הרמ"א (או"ח ס' תכו ס"ד) בשם הגהות אלפסי (ברכות פ"ט) שאין מקדשין הלבנה תחת הגג, והטעם כתב ה"מגן אברהם" (שם, ס"ק יד) בשם המהר"ל: כדי שלא יאהיל עליו שום טומאה, ויברך במקום טהרה.

ועוד טעם כתבו הב"ח (שם) וה"מגן אברהם" (שם) וה"מטה משה": קידוש הלבנה הוא כקבלת פני השכינה, ולפיכך יוצאים לרחוב, כדרך שיוצאים לקראת מלכים. ומכל מקום כתבו הפוסקים (ב"ח וט"ז ומג"א שם) שבשעת הדחק, כגון שיש לו איזה מיחוש שאינו יכול לצאת לחוץ, או ששרויים בין הנכרים ופוחדים מהם, או במבואות המטונפות שאסור להזכיר בהם שם שמים, יכול לקדש בביתו דרך חלון או פתח, ולכתחילה טוב יותר לפתוח החלון, אך כשאי אפשר, כגון מפני הקור, מותר אפילו אין החלון פתוח, כל שמאיר נגדו אור הלבנה בטוב ("שער הציון" שם ס"ק כה).

בברכת לבנה או קידוש לבנה נותנים שלום זה לזה ג' פעמים, מדוע?

א. משום שמחה שקיבלו פני השכינה (לבוש או"ח ס' תכ"ו).
 ב. כתב האר"י: מציאות הקטרוג הראשון היה מחמת שהלבנה אמרה 'אי אפשר לשני מלכים לשמש בכתר אחד', ולכן אנו אומרים ג' פעמים 'שלום עליכם', כדי שלא יהיה עוד קיטרוג. ג. ב"לחם יהודה" הוסיף: מאחר שכוונתה של הלבנה הייתה להקטין ולהשפיל את החמה, א"ל הקב"ה: 'לכי ומעטי עצמך', והקטינה עצמה, ואעפ"כ מקבלת האור מהחמה, ויש לה לחמה שלום עם הלבנה בחידושה, שמקבלת אורה מהחמה. ומכאן צריך האדם ללמוד מוסר, שיהיה לו שלום עם חברו, ואף שחברו עשה לו רעה, צריך הוא לשלם לו טובה תחת רעה, כמו שהחמה עושה עם הלבנה, ולכן אומרים ג' פעמים 'שלום', שב-ג' פעמים יש חזקה להשלים ולקיים השלום.

אמירת קידוש לבנה – סגולה לחודש של הצלחה

כתב המג"א (או"ח סי' תכו סק"ב בשם 'מגיד מישרים' על שיר השירים): "סימן זה יהיה בידך, בחודש שתברכו ברכת הלבנה במוצ"ש - תמצאו הצלחה, וכשתתכסה ולא יוכלו לברך - אותו החודש לא יהיה מוצלח, דו"ק ותשכח" עכ"ל. וכן הביאו ה"משנה ברורה" (שם סק"ד). [אוצר פלאות התורה]

נס פלא שאירע בזכות מצות 'קידוש לבנה'

ב"אליהו רבה" (או"ח ס' תרב ז.) מובא מעשה ביהודי שניצל מהרוצחים בשכר מצות קידוש לבנה, ומעשה שהיה כך היה: יהודי אחד, פגעו בו שודדים בלילה ורצו להורגו, וביקש מהם שיניחו לו לעשות מצוה אחת קודם שיהרגוהו, והלבנה הייתה אז בחידושה, וקידשה בפניהם בכוונה גדולה, וכשהגיע ל"כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך", ודילג וקפץ ג' פעמים כנהוג - נעשה לו נס, ונשבה רוח חזקה מאד, ונשאתו למרחקים וניצל.

וכתב ב"אליהו רבה" (בשם ה"אור חדש" ברכת קידוש החודש): מי שמקדש הלבנה לא ימות באותו חודש מיום שקידשה ואילך. ויש לשים לב ולהתבונן עד כמה גדול כוח המנהג, שהרי נעשה הנס לאותו יהודי בשעה שדלג וקפץ ג' פעמים, כנהוג, ולא בשעה שברך הברכה, רואים גודל חביבות קיום מנהג לפני הקב"ה.

"החדש הזה לכם ראש חדשים" (יב, ב)

מסירות נפש של הרבי מרוזין זי"ע שלא לקדש

הלבנה תחת גג – סיפור מרטיט

וברש"י: "החדש הזה" - הראהו לבנה בחדושה (שמ"ר טו, כח.), ואמר לו, כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש.

בעת היות רבי ישראל מרוזין זצ"ל חבוש בבית האסורים, הקפיד במסירות נפש לקדש הלבנה בחוץ, שלא תחת הגג. ומעשה נורא סיפר הרה"ח ר' משה אברהם ברזובסקי זצ"ל הי"ד, שפעם בנוסעו ברכבת ברוסיה, פגשו גוי חייל זקן מאד, שעל אף זקנתו היה עדיין גיבור חיל, וסיפר לו החייל שזכה לגבורה ולאריכות ימים בזכות ברכה שקבל "מרבני" ישראל פרידמן", וכוונתו להרה"ק מרוזין זי"ע. וסיפר החייל לפי תומו בזכות מה זכה לברכה זו, ומעשה שהיה כך היה: כידוע, הרה"ק מרוזין נתפס והושב מאחורי סורג ובריה עקב הלשנה ועלילה, והממשלה, שידעה שחסידיו ישלמו כל מחיר שיוטל עליהם בכדי לשחרר את רבם הקדוש והנערץ, שמו את הצדיק במקום רחוק מן הישוב, בבית הסוהר שהיה מוקף בחומה גבוהה, בחדר מבודד מוקף גדרות, ושומר מיוחד הופקד עליו במשך כל שעות היום.

במשך היום הוחלפו השומרים כל מספר שעות, בכדי ששומרי יקפידו מאוד על אסיר יקר זה, וניתנה הוראה לכל השומרים שאם יעלם הרה"ק מרוזין, יוציאו להריגה את האחראי באותה משמרת.

פעם אחת באישון לילה, חפץ הרה"ק מרוזין זי"ע לקדש הלבנה תחת כיפת השמים, ופנה לשומר בבקשה שיניח לו לצאת מחדרו למרפסת הצמודה בכדי להתפלל תפילה קצרה. אף שהכיר בו השומר כי קדוש הוא לאלוקיו, פחד מאד להרשות לו, כיון שהמשמרת הבאה הייתה אמורה להתחלף, וחשש שיתפסוהו, ואז תהיה אחת דתו למות, וע"כ התנגד לכך.

הבטיחו הרה"ק מרוזין שאם יתיר לו לצאת, יבחר לו משאלה ויברכהו שתתמלא משאלת לבו, ובחר השומר בגבורה ובאריכות ימים, והבטיחו וברכו. השומר פתח את חדרו ואפשר לו לצאת, והזהירו שיזדרז ויקצר.

המשיך השומר לספר, איך שהרה"ק מרוזין התחיל לברך ברכת קידוש לבנה בדבקות, פתאום נעלמה צורת גופו לגמרי! השומר, שידע שבכל רגע הוא מסתכן בנפשו, עמד מבוהל ורועד מפחד ובקש להחזירו לחדרו, אך לא ראה במקום שנעמד הרה"ק מרוזין להתפלל צורת אדם כלל, אלא לפיד אש, ואדם אין.

לאחר כארבע שעות, כשסיים הרה"ק מרוזין תפילתו, חזר לצורת אדם וזינק במהירות לתוך חדרו, ונעל השומר את הדלת אחריו. מיד הגיע השומר מהמשמרת הבאה להחליפו, והתנצל השומר מאד על איחורו, ואמר שהוא לא ידע מה היה לו, כי מעולם מכיר הוא את הדרך לבית האסורים אף אם ילך בחושך, אלא שהיום הוא מצא בניינים ורחובות שלא ראה מעולם, וכנראה בטעות סטה מהדרך והגיע לעיר אחרת, וארבע שעות לקחה לו הדרך שאמורה הייתה לקחת לו כמה דקות.

וסיים השומר: 'והנה עיניך רואות איך ברכתו של הראבינער נתקיימה במלואה, שהגעתי לגיל גבורות, ועדיין אני חזק וגיבור כבנעורי! כשסיים דבריו, רצה להראות איך נתקיימה הברכה במלואה, ניגש לקרון הרכבת ובעט בדופן הקרון, ונזדעזעה כל הרכבת ונתנדנדה כאילו הולכת ליפול מחוזק בעיטתו! [אוצר פלאות התורה]

”וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדְכָה וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ”

(יג, טז) - וברש"י: "ולטוטפת בין עיניך" - תפילין.

בגמרא (שבת מט.) מופיע סיפור פלא: "אמר רבי ינאי, תפילין צריכין גוף נקי **כאלישע בעל כנפיים**... ומדוע הוא נקרא **בעל כנפיים**, שפעם אחת גזרה מלכות רומי הרשעה גזירה על ישראל, שכל המניח תפילין ינקרו את מוחו, והיה אלישע מניחם ויוצא לשוק, ראהו קסדור (חייל) אחד רץ מפניו ורץ אחריו, וכיון שהגיע אצלו נטלן מראשו ואחזן בידו.

אמר לו (הקסדור), מה זה בידך, אמר לו (אלישע), **כנפי יונה**, פשט את ידו ונמצאו כנפי יונה, לפיכך קורין אותו **אלישע בעל כנפיים**, ומדוע נאמר כנפי יונה משאר עופות, משום שנמשלו כנסת ישראל ליונה, שנאמר (תהלים סח, יד): "כנפי יונה נחפה בכסף", מה יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצוות מגינות עליהם. והנה מלשון הגמרא שגזרה מלכות רומי: "**שכל המניח תפילין ינקרו את מוחו**", משמע שהגזירה היתה רק על תפילין של ראש שהוא כנגד המוח, וכן מבואר בפירוש בגמרא (שבת קל.) אשר שם מובא סיפור זה שנית: "**שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל שכל המניח תפילין על ראשו יקרו את מוחו**".

וביאר **המהרש"א** בחידושי אגדות (שם ד"ה ינקרו): ינקרו את מוחו, שהוא מקום תפילין שבראש, ועל של ראש גזרו שהיא מונחת בגלוי ונאמר בה 'ויראו ממך'.

ביאור דבריו שמפרש ב' טעמים מדוע גזרו רק על של ראש ולא על של יד? **טעם א'**; כי תפילין של יד הוא מוסתר כמבואר בגמרא (מנחות לז): שצריך להניח תפילין של יד בקיבורת במקום מכוסה שנאמר (שמות יג, ט): "**והיה לך לאות**" - לך לאות ולא לאחרים לאות.

לכן לא גזרו רק על תפילין של ראש שמונח במקום מגולה. **טעם ב'**; על פי מה ששינו בגמרא (ברכות ה.) על הכתוב (דברים כח, י): "**וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, אלו תפילין שבראש**". הרי מבואר שעמי הארץ יראים מהתפילין של ראש, לכן גזרו רק על תפילין של ראש.

אולם בעצם הסיפור הנפלא של אלישע בעל הכנפיים, כבר עסקו כל שלטי הגיבורים לבאר כל אחד לפי דרכו, מה ראה אלישע על ככה לכנות את התפילין של ראש בתואר - **"כנפי יונה"**, ואכן נעשה לו נס מן השמים שהקסדור פשט את ידו ומצא כנפי יונה, הן אמת כי כנסת ישראל נמשלה ליונה אשר כנפיה מגינות עליה, אולם גם זה צריך תוספת ביאור מדוע נמשלה דוקא לכנפי יונה, הלא כל בעל חיים יש לו איזו הגנה שמגינה עליו. עוד ראוי להתבונן במה שאמר רבי ינאי: **תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפיים**, ומפרש הטעם שנקרא בעל כנפיים, על שם הנס שנעשה עם התפילין של ראש שנמצאו כנפי יונה, משמע מזה שיש קשר בין מה שתפילין צריכים גוף נקי, לנס שנעשה לו עם התפילין של ראש שנמצאו כנפי יונה.

בעת כתיבתן. וכל ירא שמים יתן אל לבו: אם על מלושיו וכליו הוא מהדר שיהיו כתיקונם, כל שכן בחפצי שמים שלא יצמצם ויחוס על הכסף, אלא יהדר לקנות אותם שהם בודאי כשרים אף שמחירם רב. וכתב דרכי משה בשם המרדכי: יש לאדם להדר אחר תפילין נאות, שנאמר (שמות, טו, ב): "זה א-ל-י ואנוהו", דהיינו שכתבן לבלר (סופר) אומן, בכתב נאה ובדיו נאה ובקולמוס נאה וקלפים נאים".

כתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל ב'תנופה חיים' (תהלים, אות תלב): לבי אומר לי, שאריכות הגלות הוא בעבור כי בדורות הללו בעוונותינו הרבים אין דורש ואין מבקש על מצות הנחת תפילין, שמניחים תפילין פסולות מכמה מיני טעויות. ועוברים ימים ושנים ומברכים ברכות לבטלה בכל יום ומבטלים מצוות עשה, ואמרינן במנחות (דף מד), כל מי שאינו מניח תפילין עובר ב-ח' עשה. והסיבה היא, שקונים תפילין מבני אדם שאינם מומחים, ולא ידעו ולא יבינו בחשיכה יתהלכו; ואפילו סופר מובהק ובקי בדינים עביד למטעי (עשוי לטעות), כל שכן מי שאינו יודע האומנות ולא למד הדינים על בוריים, ומה גם אם יש לו מיעוט יראת שמים, כי אלו נקראים מאריכי הגלות, ועושים כחטאת ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים (מלכים א' יד, טז). ואם אישר חילי הייתי מתקן אם היו מסכימים מעלת הרבנים ה"ו עימדי דלא יוכל שום אדם לכתוב סתו"ם (ספר תורה, תפילין ומזוזות), ואפילו קמיעות, אם לא קיים "גדולה שימושה" [יותר מלימודה] אצל מומחה, ושיקח סמיכה מהסומכים המובהקים שבעיר, ובלתי סמיכה ידיו אסורות מלכתוב אפילו אות אחת שבתורה וכו', ולמה יגרע עניין זה של הסופר מעניין שחיטה ומילה, וכל הקורא דברי אלה, יהיה חרד אל דברי ולבקש אופן על דבר גדול כזה, והשומע לי ישכון לבטח, ויכולה היא שתגן דיצמח פורקנה ויקרב משחיה במהרה בימינו, אמן.

**בברכת התורה
רוץ ברינה**

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורגי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: סמי בן חנה
משה אהרן בן מאיר יצחק: חנינה בת כמסיה: מאיר בן שמחה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: ג'וליה חיה בת גריסה מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: ישראל מאיר בן עטרה

הצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הגון: זרהבת בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זרהבת: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן ג'וליה אורטל בת ג'וליה ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עלזיה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זרהבת בת הודיה: לילך בת מרגלית מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: ישירה תהילה בת חנה: ג'וליה בת רות אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל: נורית בת רחל רחל בת נארה: רות בת לינה

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: לאית בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

בענייני התפילין

כתב ה'משנה ברורה' (סימן לז, ס"ק ד): "יען כי גדול כח המצוה כל כך, ולהפך העונש, רחמנא ליצולן (ה' יצילנו), לכן יזהר כל אדם לקנות תפילין מסופר מומחה וירא שמים ובעל תורה; וכן רצועות, יקנה מאיש נאמן כדי שיהא בטוח שנעבדו לשמן מעורות טהורים. כי מי שמניח תפילין פסולות לא בלבד שאינו מקיים המצוה, אלא מברך כמה וכמה ברכות לבטלה, שהוא עוון גדול. בעוונותינו הרבים רבה המכשלה במה שקונים תפילין ורצועות ממאן דהוא, לפי שמוכרים בזל, ורובן אינן מרובעות, ועוד יתר קלקולים שמצוי בהן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון